

Ondersteuning van gemeenten en regio's bij het verbinden van Zorg + Veiligheid

Deze praatplaat is in ontwikkeling en wordt regelmatig geactualiseerd. De meest recente versie van de praatplaat vindt u op www.vng.nl/rubrieken/zorg-en-veiligheid.

Regiovisies Zorg + Veiligheid

- Door onderwerpen op het snijvlak van zorg- en veiligheid te verbinden en integraal te benaderen, wordt de kans op succesvolle duurzame oplossingen voor inwoners vergroot.
- In verschillende regio's helpt de VNG gemeenten en partners bij het tot stand brengen van een duurzame regionale samenwerking van zorg, welzijn, veiligheid en straf ('regiovisie Zorg + Veiligheid'). Daarbij is aandacht voor duurzame samenwerking op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Concrete leerervaringen worden gedeeld met gemeenten in andere delen van het land.

Meer informatie over deze pilots:

www.vng.nl/vlot
E-mail: info@vng.nl

Gemeenten en regio's worden ondersteund om de wereld van zorg en de wereld van veiligheid succesvol te verbinden. Gemeenten en regio's kunnen aanspraak maken op de regiopilots, VLOT, de pilots vanuit Geweld hoort nergens thuis en overige inzet op Zorg + Veiligheid vanuit de VNG en/of ministeries.

Overige inzet op Zorg + Veiligheid

- De VNG en een aantal partners van het Rijk (Ministerie van J&V en Ministerie van VWS) bieden regio's de mogelijkheid om bestuurlijke regiobijeenkomsten te organiseren rondom zorg en veiligheid. Het doel van deze bijeenkomsten is het versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheidspartners.
- Tijdens deze bijeenkomsten kunnen de bestuurders van gemeenten doelgericht in gesprek met andere bestuurders uit de sectoren van zorg, sociaal domein, veiligheid en onderwijs. Het programma wordt samen met de regio op maat gemaakt. Er kan zodoende gediscussieerd worden op systeemzaken als governance maar ook over specifieke dossiers en/of ontwikkelingen.

Meer informatie over de Dag van Zorg en Veiligheid:

www.dagvanzorgenveiligheid.nl/
E-mail: info@vng.nl

Geweld hoort nergens thuis (GHNT)

- Aanpak: Het programma GHNT omvat drie actielijnen die weer bestaan uit verschillende bouwstenen. Per bouwsteen wordt gekeken welke regio's op deze thema's voortgang boeken. Deze regio's worden gevraagd zich te verbinden aan een thema. De successen en werkzame bestanddelen worden gedeeld met de andere regio's.
- In de regionale route 2021 zijn 28 regio's aan de slag met het verbeteren van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Door te werken met een regionale route naar 2021 worden tussentijds regionale successen benut en gedeeld met andere regio's. Hierdoor kunnen werkzame elementen gebruikt worden om te komen tot landelijk vastgestelde afspraken in een vorm passend bij desbetreffende regio.

Meer informatie over Geweld hoort nergens thuis:

www.vng.nl/rubrieken/onderwerpen/geweld-hoort-nergens-thuis
E-mail: info@geweldnergensthus.nl

Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam (VLOT)

- Om te zorgen voor een betere samenwerking op het snijvlak van zorg, veiligheid en sociaal domein en de gemeenten en regio's vraaggericht te ondersteunen is het Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam (VLOT) in het leven geroepen.
- VLOT bestaat uit een ondersteuningsteam met regioadviseurs. Zij ondersteunen gemeenten en ketenpartners in de regio vraaggericht bij de implementatie van een persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare personen. Ook vertalen zij signalen en vragen uit de regio naar de landelijke programma's. Daarnaast bestaat VLOT uit een kernteam vanuit de ministeries van VWS, JenV, BZK en de VNG dat zich richt op het verbinden van de landelijke programma's, het agenderen van signalen, monitoring en kennisdeling.

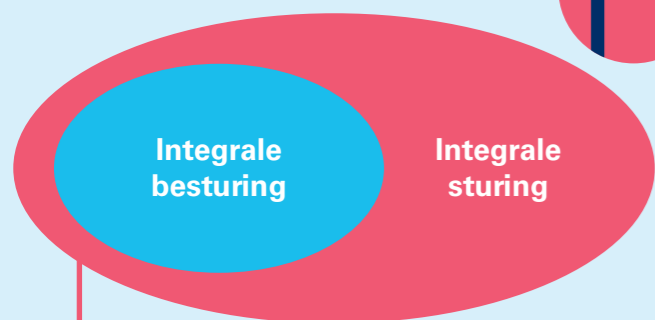
Meer informatie over VLOT:

www.vng.nl/vlot
E-mail: VLOT@vng.nl

VLOT.

WAT IS INTEGRALE STURING?

Bij integrale sturing is er sprake van een bestuurlijk én inhoudelijk netwerk die gezamenlijk strategisch, inhoudelijk en organisatorisch richting geven en besluiten nemen. Het op elkaar afstemmen van de inzet van relevante partijen/ketenpartners uit hulpverlening, zorg, onderwijs, politie en justitie is hier een cruciaal onderdeel van.

WAAROM IS STURING BELANGRIJK?

Een kleine groep inwoners met vragen op het snijvlak van zorg en veiligheid wordt onvoldoende geholpen waardoor zowel zij als de samenleving problemen en overlast hebben. Dat moet en kan beter. Daarom zetten we ons in voor een samenleving waarin iedereen geholpen kan worden, op zijn of haar manier. Daarmee voorkomen we erger en houden we de samenleving veilig. Met oog op goede ondersteuning en zorg, én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het belangrijk dat zorgprofessionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Dit begint bij het definiëren van een gezamenlijk doel en het samen bepalen wat nodig is om het doel te bereiken.

Complexe problemen op het snijvlak van zorg en veiligheid (Z+V) vereisen samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners.

↓

Samenwerking komt niet vanzelf tot stand,

↓

dus is integrale sturing nodig.

Integrale sturing leidt tot

- betere oplossingen voor inwoners**
Het verbinden en integraal benaderen van zorg en veiligheid leidt tot een sluitende aanpak voor kwetsbare inwoners. Een sluitende aanpak vergroot de kans op succesvolle duurzame oplossingen voor inwoners.
- minder overlast voor de samenleving**
De krachten bundelen tussen zorg en veiligheid en samen optrekken voorkomt (verergering van) multiproblematiek en vergroot de veiligheid en leefbaarheid in wijken.

WELKE THEMA'S KUNNEN WORDEN GEAGENDEERD?

- Personen met verward gedrag (waaronder met gevaar risico)
- Nazorg gedetineerden
- Mensenhandel
- Beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- LVB-problematiek (licht verstandelijke beperking)
- Jeugdproblematiek
- Alcohol en drugs
- Wet verplichte GGZ
- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Regionale samenwerking met zorgverzekeraars
- Verslavingszorgorganisaties

Regio's kunnen bewust de keuze maken om klein te beginnen en thema's geleidelijk toe te voegen, maar kunnen ook starten met een breed palet aan thema's die raken aan zowel zorg als veiligheid.

WELKE PARTIJEN EN KETENPARTNERS WORDEN BETROKKEN?

- Gemeenten
- GGZ
- Veilig Thuis
- Reclasseringsorganisaties
- Zorg- en Veiligheidshuis
- Openbaar Ministerie
- GGD
- Raad voor de Kinderbescherming
- Politie
- DJI
- VG-organisaties (verstandelijk gehandicapten)

VOORBEELD: BELANG INTEGRALE STURING OP HET THEMA 'HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING'

De problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling is complex. Naast het feit dat er altijd meerdere betrokkenen zijn – slachtoffer, plegger etc. – spelen er meestal problemen op meerdere leefgebieden. Er is sprake van een systeemprobleem waarbij het slachtoffer een afhankelijkheidsrelatie heeft met de plegger(s) en waarbij elke betrokkenen gebaat is bij een systeemgerichte aanpak. Alleen op die manier wordt stabiele veiligheid gecreëerd. Een goede systeemgerichte aanpak vraagt om optimale samenwerking.

Het organiseren van deze samenwerking is echter net zo complex. De betrokken partijen werken in afzonderlijke ketens en voeren dit werk uit vanuit verschillende wettelijke kaders en beleidsdomeinen uit. Grofweg gaat het in de kern om samenwerking tussen zorg, straf en jeugd. Ook de samenwerking met domeinen als welzijn, werk & inkomen en huisvesting is van groot belang om stabiele veiligheid te creëren.

Uit praktijkonderzoek is gebleken dat bij complexe casuïstiek het zeer lastig is voor de hulpverlening om de zorg echt integraal, over domeinen heen en om de cliënt heen te organiseren. Om over domeinen heen passende zorg voor inwoners te organiseren is integrale sturing belangrijk.

Bestuurlijke samenwerking Zorg + Veiligheid in de regio organiseren: katalysatoren en aandachtspunten

Deze praatplaat is in ontwikkeling en wordt regelmatig geactualiseerd. De meest recente versie van de praatplaat vindt u op www.vng.nl/rubrieken/zorg-en-veiligheid.

WIE NEEMT INITIATIEF? DE AANJAGER BEPAALT DE AANPAK

Scenario 1: Aanjager is bestuur

Het initiatief tot samenwerking komt van het bestuurlijke niveau. De focus in de samenwerking ligt op integraler besturen en bestuurders willen minder en doelmatiger regionale bestuurlijke overleggen.

Hoe komen tot bestuurlijke samenwerking?

- Zorg voor een duidelijke gezamenlijke bestuurlijke opdracht (mandaat), die op een duidelijke wijze ergens in de regio is vastgesteld of regionale instemming heeft gekregen van een breed samengestelde en voor de regio representatieve groep bestuurders.
- Zorg voor een gezamenlijke opdracht vanuit zorg én veiligheid (wethouder én burgemeester), vanwege de noodzakelijke verbinding tussen domeinen en overlegstructuren.
- Betrek vanaf het begin de ketenpartners (het is een gezamenlijk project).
- Kom tot gedeeld beeld van welk probleem nu precies opgelost moet worden.
- Zorg ervoor dat de agenda die bestuurders willen bespreken correspondeert met de prioriteiten die op de werkvloer worden gezien.
- Maak directeuren uit sociaal domein en veiligheidsdomein mede-eigenaar van de opdracht
- Zorg voor heldere aanspreekpunten binnen domeinen (het sociaal domein is omvangrijk).
- Leg vast wat de positie en het mandaat is van het bestuurlijke overleg en de relatie met autonome positie colleges, gemeenteraden en regionale portefeuillehoudersoverleggen. Maak een duidelijk onderscheid tussen besluitvorming versus richting geven en afstemmen.
- Plan de stukkenstroom van de regionale bestuurlijke samenwerking zo in dat deze goed aansluit op de overlegmomenten
- Koppel in regionale overleggen terug wat in dit bestuurlijke overleg is besproken.
- Neem in de opdracht op dat deze regionale bestuurlijke samenwerking ook moet leiden tot minder overleg(uren) elders en maak dat inzichtelijk in de bestaande regionale overleggen.

Scenario 2: Aanjager is beleid

Een sterke beweging van onderop vanuit de ambtelijke organisatie. Ambtenaren hebben een inhoudelijke motivatie om de bestuurlijke samenwerking te verbeteren. Past in de transformatie sociaal domein. Wens om er eerder bij te zijn en problemen klein te houden: 1 gezin, 1 plan, preventie en vroegsignalering en eigen kracht.

Hoe komen tot bestuurlijke samenwerking?

- Kom tot een gedeelde analyse van het vraagstuk.
- Definieer duidelijk welk probleem opgelost moet worden: minder overleggen? Kwalitatief betere overleggen? Integrale agenda's? Meer grip en roep om opdrachtgever-opdrachtnemerrelaties, geldstromen?
- Formuleer een inhoudelijke visie waar je naar toe wilt, die bestuurlijk wordt geaccordeerd (kijk hierbij ook naar de positie van gemeenteraden).
- Formuleer een organisatorische visie over wat men lokaal blijft doen en wat regionaal georganiseerd moet worden en wat de meerwaarde van de regionale samenwerking is? Beter werk, goedkoper, makkelijker om schaar personeel te binden of andere overwegingen
- Vraag om een bestuurlijke opdracht.
- Neem ketenpartners mee vanaf het begin.
- Maak actoren sociaal domein / openbare orde en veiligheid (OOV) en gemeentesecretaris eigenaar.
- Denk samen met ketenpartners na over inhoudelijke doelen en te realiseren mijlpalen.

Scenario 3: Wens tot effectievere en/of efficiëntere werkprocessen

Men wil de werkprocessen rond thema's als Wvvgg en aanpak Huiselijk Geweld meer samenbrengen vanwege de grote overeenkomsten. Er komt een melding binnen, er moet een triage/beoordeling plaatsvinden, casusoverleg georganiseerd worden, regie gevoerd, op- en afgeschaald. In het verlengde hiervan ligt het doelmatiger inrichten van bestaande casusoverleggen en het optimaliseren van werkprocessen. Dit vraagt om bestuurlijke samenwerking tussen zorg en veiligheid.

Hoe komen tot bestuurlijke samenwerking?

- Kom tot een gedeelde analyse van het vraagstuk.
- Definieer duidelijk welk probleem opgelost moet worden.
- Verbind de te bereiken resultaten met de inhoudelijke regionale beleidsdoelstellingen (wat gaat het optimaliseren van werkprocessen toevoegen aan beleid voor kwetsbare inwoners?).
- Formuleer een inhoudelijke visie waar je naartoe wilt, die bestuurlijk wordt geaccordeerd. Kijk hierbij ook naar positie van de gemeenteraden.
- Vanwege de impact op organisatieonderdelen, is het ook rechtspositioneel noodzakelijk dat een proces zorgvuldig aansluit op bestaande regionale portefeuillehoudersoverleggen.

HOE ZIT DE REGIO IN ELKAAR? AARD VAN DE REGIO BEPAALT DE AANPAK

Elk type regio heeft een andere dynamiek rondom inrichting van bestuurlijke samenwerking.

De volgende factoren zijn daarop van invloed:

- Is het een regio met een eigen identiteit (homogeen of heterogeen)?
- Zijn er sterke subregio's aanwezig?
- Is er een traditie van bestuurlijke samenwerking?
- Vallen regio-indelingen samen (congruentie)?
- Hoe past de regio binnen de territoriale indelingen van ketenpartners?
- Hoe zijn de relevante regionale bestuurlijke overleggen georganiseerd? (Noot: belangen van een gezamenlijk bestuurlijk overleg op regioniveau.)
- Omvang van regio's:
 - regio's met één grote centrumgemeente en verder kleinere,
 - regio's met twee of meerdere gelijkwaardige grote gemeenten,
 - regio's waar niet echt één of twee grote gemeenten uitspringen

TIPS VOOR DE TOTSTANDKOMING VAN BESTUURLIJKE SAMENWERKING TUSSEN ZORG + VEILIGHEID

- *Onderkennen van het gezamenlijke probleem met bijbehorende verantwoordelijkheden*
De aanpak van een probleem begint met het vaststellen dat je een probleem hebt en met het onderkennen dat het een gezamenlijk probleem is. Dat het je gezamenlijke verantwoordelijkheid is om dat probleem op te lossen. En dat geen van de partijen in staat is om het probleem in zijn eentje op te lossen. Je hebt elkaar nodig!
- *Organiseren van eigenaarschap bij zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein*
Het is cruciaal dat beide domeinen zich realiseren dat ze elkaar nodig hebben om te komen tot bestuurlijke samenwerking tussen zorg en veiligheid. Hierdoor kan een gezamenlijke gevoel van eigenaarschap ontstaan. Zorg met ambtenaren en ketenpartners voor een gedragen inhoudelijke agenda met onderwerpen waar de bestuurders ook iets mee moeten.
- *Bestuurlijke drukte moet beperkt worden - en zeker niet toenemen. Laat de overlegstructuur dienend zijn aan de bedoeling*
Sturing kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Bestuurders moeten urgentie zien en voelen en worden uitgedaagd door goede inhoudelijke voorbereiding. Het is van belang dat er voldoende bestuurders die invloed hebben, betrokken zijn.
- *Begin klein en breid later uit*
Begin met thema's die ook als probleem worden ervaren en breid later uit. Dit vraagt om een inhoudelijke agenda met draagvlak, die van onderop wordt samengesteld.
- *Breng beleid, financiering en uitvoering samen*
Zorg voor een gedeeld beeld bij het doel en de inrichting van de bestuurlijke samenwerking.
- *Wees duidelijk over status en mandaat*
Dit komt de besluitkracht ten goede.
- *Besteed veel aandacht aan coördinatie/kwaliteit stukkenstroom*
Zorg dat elke deelnemer aan het overleg over dezelfde informatie beschikt.
- *Communiceer zeer intensief over start, status en doel*
Om zorgen en vragen voor te zijn. Zorg dat de uitkomsten van het overleg standaard op de agenda staan van de relevante regionale overleggen en dat elk college en gemeenteraad een kort verslag krijgt.
- *Ambassadeurs*
Zorg voor ambassadeurs in verschillende lagen van de organisatie die het belang van bestuurlijke samenwerking Zorg + Veiligheid uitdragen in verschillende gremia.

Bestuurlijke samenwerking Zorg + Veiligheid in de regio organiseren: samenwerkingsmodellen

Deze praatplaat is in ontwikkeling en wordt regelmatig geactualiseerd. De meest recente versie van de praatplaat vindt u op www.vng.nl/rubrieken/zorg-en-veiligheid.

Model 1: Afstemmen (individuele gemeenten)

Model 2: Richting geven en sturen (stuurgroep)

Model 3: Gezamenlijke besluitvorming

Voordelen

- Snel te organiseren.
- Geen formeel instellingsbesluit nodig.
- Houdt rekening met bestuurlijke gevoeligheden (laat ieders positie intact).
- Zorgt dat projecten niet door elkaar heen gaan lopen.
- Lichte ondersteuningsstructuur volstaat.
- Past goed in een regio waar er duidelijk voor is gekozen om alleen voor het hoogstnoodzakelijke regionaal samen te werken.
- Brengt het regionale gesprek op gang.

- Is toekomstgericht: het versterkt inhoudelijke samenwerking en draagt bij aan gezamenlijke regie.
- Voor ketenpartners aantrekkelijk vanwege de schaal (hoeven niet met elke individuele gemeente zaken te doen).
- Relatief eenvoudig in te stellen, mits mandaat en formele rol goed geregeld zijn.
- Een gedragen stuurgroep heeft invloed op beleidsvorming.
- Stevigere positie voor ketenpartners.
- Relatief eenvoudig te organiseren, maar er is wel een vorm van bestuurlijke besluitvorming voor nodig.
- Samenstelling is flexibel, kan uitgebreid worden afhankelijk van thema.
- Door bijvoorbeeld een vorm van een samenwerkingsconvenant is deelname minder vrijblijvend.

- Directe relatie tussen afstemmen, richting kiezen en besluiten.
- Meer gestroomlijnde besluitvorming: consensus is het uitgangspunt, maar unanimiteit is niet nodig.
- Gemeenten zijn gebonden.
- Duidelijke formele verhoudingen (wie voorzitter is etc). Stabieler, minder afhankelijk van betrokkenheid personen.
- Biedt meer mogelijkheden om werkprocessen doelmatiger en efficiënter te organiseren.
- Naast inhoudelijke samenwerking is het ook mogelijk om concrete uitvoerings- en organisatievraagstukken te bespreken (en soms financiële).
- Duidelijke verhoudingen tussen bestuurders met besluitvormend mandaat en ketenpartners die dat niet hebben.
- Vaak is er een grondslag voor financiering, scheelt elk jaar om weer geld los te krijgen bij partners.

Nadelen

- Vrijblijvend (wat zijn afspraken waard?).
- Lichte agenda (alleen bijpraten).
- Impact op werkvloer beperkt (verbetering van domeinoverstijgende multidisciplinaire samenwerking).
- Wie voert regie en coördineert? En wordt daar naar geluisterd?
- Voor ketenpartners minder aantrekkelijk, omdat ze nog steeds voor alle onderwerpen met elke individuele gemeente zaken moeten doen.

- Wordt gedragen door vertrouwen en commitment van partners.
- Wat in de stuurgroep wordt besloten heeft geen formele rechtskracht, want een stuurgroep besluit niet.
- In de stuurgroep wordt de inhoudelijke richting besproken, de uitwerking vindt elders plaats. Stuurgroep moet gezag hebben.
- Een stuurgroep kan erg groot worden als alle relevante partners in de regio deelnemen. In erg grote regio's is het daarom lastig om een stuurgroep in te stellen die representatief en effectief is.
- Er is intensieve secretariële ondersteuning nodig en een goede verbinding met de regionale bestuurlijke besluitvormingsstructuren.
- Je moet een balans vinden tussen de rol van met name zorgpartners als strategische partners bij formuleren van beleid en de rol die zij hebben als opdrachtnemers van gemeenten.
- De 'zorg' bestaat uit zo veel partijen, dat het lastig is een vertegenwoordiger ervoor te vinden.
- Stuurgroep stuurt in de regel op beleid, niet op concrete uitvoeringszaken zoals inkoop van voldoende bedden en spreiding van voorzieningen.

- Vraagt grote investering in ondersteuning.
- Zwaar besluitvormingsproces nodig voor instelling, want er is sprake van overdracht van enige gemeentelijke autonomie.
- Bindt in de regel alleen gemeenten, omdat ketenpartners geen lid zijn van dergelijk gremium. Duidelijke hiërarchie tussen gemeenten enerzijds en ketenpartners anderzijds.
- Overdracht van autonomie introduceert belangendiscussies in het vraagstuk. Posities gaan een rol spelen/machtdiscussies (waar komt dit gremium onder te hangen, wie wordt voorzitter?). Risico dat partners achterover gaan leunen omdat het regionaal allemaal belegd is.
- Financiële tegenvallers zijn voor rekening van leden.
- Regionale organen gaan meer doen dan waar ze voor zijn ingesteld (waarom hebben we dan de decentralisaties gehad?).
- Balans tussen regionale gemeenschappelijkheid en couleur locale kan onder spanning komen te staan. Minder ruimte om rekening te houden met diversiteit gemeenten (eenheidsworst).

Wijze van aansturing

- Thematafel
- Werkgroep
- Regionaal platform

- Regionale stuurgroep
- Regionale adviescommissie

- Gemeenschappelijke regeling
- Zorg en veiligheid onderbrengen bij bestaand platform met mandaat

Doorlooptijd

Doorlooptijd van start tot realisatie gemiddeld 9 maanden

Doorlooptijd van start tot realisatie gemiddeld 18 maanden

Doorlooptijd van start tot realisatie gemiddeld 24 tot 36 maanden

Tips

- Formuleer een gezamenlijk doel. Dat helpt om sneller tot de kern te komen.
- Informele ambtelijke en bestuurlijke verkenning of er interesse voor is.
- Neem initiatief tot het organiseren van een regionale conferentie of bijeenkomst met burgemeesters, wethouders en ketenpartners.
- Verkrijg mandaat om dit structureel te organiseren.
- Formeer een brede voorbereidingsgroep, ook met ketenpartners die fungeert als voorportaal. Richt coördinatie en secretariaat in en formuleer een jaaragenda met onderwerpen die in het overleg aan de orde zullen komen.

- Formuleer een gezamenlijk doel. Dat helpt om sneller tot de kern te komen.
- Ambtelijke verkenning naar behoefte en agendapunten.
- Neem belangrijkste ketenpartners vanaf het begin mee, laat in één of meerdere relevante regionale bestuurlijke overleggen het besluit nemen om een formele verkenning te doen.
- Benoem twee of meer bestuurlijke trekkers en vorm een werkgroep.
- Maak een ronde langs ketenpartners voor mogelijkheden tot betrokkenheid, verken modellen die elders worden gebruikt, maak keuzes in samenstelling en mandaat.
- Vorm een ambtelijke regie/klankbordgroep voor de agendering.
- Organiseer een eerste bijeenkomst waar definitief een besluit wordt genomen over opzet stuurgroep en rechtsvorm. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een samenwerkingsconvenant.
- Richt secretariaat in dat goed verbonden is met de relevante regionale overleggen.
- Stel een planning op die goed aansluit bij data van regionale overleggen en de PC-cyclus van gemeenten. Als convenant gebruikt wordt, zal het langs alle partners moeten en dat vergt tijd.
- Communiceer intensief met het veld.

- Formuleer een gezamenlijk doel. Dat helpt om sneller tot de kern te komen.
- Verkrijg formele opdracht voor verkenning, met budget.
- Formeer een formele bestuurlijke begeleidingsgroep en een ambtelijke werkgroep met klankbordgroep van ketenpartners.
- Stel een gedegen analyse op van de opgave en verkrijg de ruimte om externe deskundigheid in te huren.
- Kom met een gefaseerde planning en bespreek elke fase en elk tussenproduct formeel in alle betrokken gremia. Maak gebruik van ervaringen en modellen in andere gremia.
- Overleg regelmatig over de voortgang met de bestuurlijke begeleidingsgroep.
- Plan een lange implementatiefase, waarin is meegenomen dat elk college en elke gemeenteraad formeel moet instemmen en akkoord moet gaan met mandaten, aanpassing gemeenschappelijke regeling en instellen formeel gremium.

Let op: een model is slechts een middel, geen doel.

Bestuurlijke samenwerking Zorg + Veiligheid in de regio organiseren: checklist

Deze praatplaat is in ontwikkeling en wordt regelmatig geactualiseerd. De meest recente versie van de praatplaat vindt u op www.vng.nl/rubrieken/zorg-en-veiligheid.

INPUT: WAT MOETEN WE INRICHTEN?

- 1. Bestuurlijk regionaal gremium ingericht**
Er is een bestuurlijk gremium Z+V ingericht door bestuurders en tactisch eindverantwoordelijken, afgestemd met de relevante partijen/ketenpartners voor besluitvorming.
- 2. Ontschot netwerk samenwerkingsverband ingericht**
Er is een netwerksamenwerkingsverband ingericht dat ontschot kan werken door programmatrekkers Z+V (in een commissie), afgestemd met uitvoeringsprofessionals van gemeenten, zorgaanbieders en veiligheidsorganisaties.
- 3. Ontschot uitvoering ingericht**
Er zijn samenwerkingsvormen op uitvoerend niveau ingericht, met uitvoeringsprofessionals van gemeenten, zorgaanbieders en veiligheidsorganisaties, afgestemd met programmatrekkers Z+V.
- 4. (Eerste) thema's en onderwerpen gekozen**
We hebben een afgestemd afwegingskader om te bepalen op welke thema's we (in eerste instantie) samenwerken.
- 5. Belangrijke ketenpartners zijn bepaald**
Geselecteerde ketenpartners hebben ingestemd met hun betrokkenheid en zijn opgenomen in het plan van aanpak.

ACTIVITEITEN: WAT MOETEN WE DOEN?

- 1. Beleidsontwikkeling**
Onze startsituatie is geïnventariseerd, overeenkomsten, knelpunten en verbeterpunten zijn geformuleerd. Doelstellingen zijn geformuleerd en we sturen gezamenlijk op de commitment van de verschillende ketenpartners.
- 2. Tactische (programmatische) sturing**
Het tactische overleglandschap is geïnventariseerd binnen de regio en binnen iedere gemeente en waar mogelijk is dit overleglandschap vereenvoudigd. De aanpakken voor de gekozen thema's zijn organisatorisch en inhoudelijk verbonden met de lijnorganisatie van de gemeenten en met de subregionale samenwerkingsverbanden. Samenwerkingsafspraken binnen de lokale en regionale keten zijn gezamenlijk opgesteld. Er worden netwerkbijschikkingen georganiseerd in de regio voor de samenwerkende ketenpartners.
- 3. Uitvoering**
Er vinden gezamenlijke casusoverleggen plaats. Er wordt gezamenlijk een opschalings/escalatiemodel opgesteld. De werkagenda (zie output) wordt uitgevoerd m.b.v. verkregen mandaten. Er zijn operationele samenwerkingsafspraken tussen de ketenpartners.
- 4. Monitoring en kennisdeling**
Er is periodieke gezamenlijke reflectie op bestuurlijk, tactisch en operationeel niveau op de voortgang van de samenwerking. Daarbij worden knelpunten en verbeterpunten en bijbehorende acties geformuleerd en wordt eventueel tussentijds bijgestuurd op het plan van aanpak. Er worden kennisdelingssessies georganiseerd waarbij specialisten en ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld vanuit VNG, andere regio's) kennis komen delen uit hun eigen praktijk en gezamenlijk met het regionale netwerk Z+V reflecteren op kansen voor verdere verbetering.

OUTPUT: WAT MOETEN WE VASTLEGGEN OF OPSCHRIJVEN?

- 1. Werkagenda**
Er ligt een gedeelde werkagenda met gezamenlijke beleidsdoelstellingen die programmatisch zijn ingebed per gemeente en ketenpartner op regionaal niveau. De hiervoor benodigde mandatering van tactisch en operationeel verantwoordelijken is hierin vastgelegd.
- 2. Regionale samenwerking op gebied van informatiedeling**
Er is een gedeelde visie en er zijn schriftelijk vastgelegde afspraken over informatiedeling tussen alle ketenpartners en verbonden voorwaarden op regionaal niveau.
- 3. Overzicht van knelpunten en hiertoe beschikbare voorzieningen**
Er is een overzicht van ervaren of verwachte knelpunten vanuit gemeenten, veiligheidsorganisaties en zorgorganisaties en een overzicht van de beschikbare voorzieningen om deze te helpen oplossen.
- 4. Afspraken over eenduidige opdrachtverlening**
Er zijn duidelijke afspraken over wie wat betaalt en welke opdracht daarvan uitgaat. Er is afgesproken hoe wordt omgegaan met financiële risico's die vanuit elke gemeente worden aangegaan richting een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

MECHANISMEN VAN IMPACT: WAAR MOETEN WE OVER NADENKEN?

De input, activiteiten en output zijn er natuurlijk niet zomaar. Het gaat erom deze zo in te richten en uit te voeren dat de outcome hiernaast wordt bereikt. Het is nuttig vooraf na te denken welke mechanismen moeten optreden wil uw regionale samenwerkingsverband ook écht effectief zijn. De volgende acht mechanismen zijn hierbij in ieder geval belangrijk. Heeft u al nagedacht over de aansluiting van uw samenwerkingsverband op dit soort mechanismen?

Mechanismen van invloed op het regionale samenwerkingsverband

1. Infrastructuur Zorg + Veiligheid in de regio dragen bij aan de vereenvoudiging van de samenwerking op vier onderdelen: a) organisatorisch, b) operationele samenwerking, c) beleidsvorming en sturing d) informatiedeling.
2. Er is vertrouwen bij bestuurders (burgemeesters, wethouders, bestuurders zorg- en veiligheidsorganisaties). Ze hebben zekerheid over hun maatschappelijke opgaven, weten wat ze daarvoor moeten en mogen doen. Uitgangspunt is waardegericht/-gedreven werken en niet enkel sturen op het verminderen van risico's, dit vraagt om lef en een duidelijke inhoudelijke visie van bestuurders.
3. Er is vertrouwen van bestuurders in operationeel eindverantwoordelijken (gemeentesecretarissen, directeuren binnen gemeenten en zorg- en veiligheidsorganisaties). Deze eindverantwoordelijken ervaren voldoende discretionaire ruimte.

Mechanismen van invloed op zorg- en veiligheidsprofessionals

4. Er is vertrouwen vanuit operationeel eindverantwoordelijken in de uitvoerders (ambtenaren, zorgprofessionals, medewerkers OM, agenten etc.) en mandaat om de persoon/het gezin centraal te stellen en te werken vanuit diens probleem in plaats van de logica en de verantwoordelijkheid van de eigen organisatie.
5. Uitvoerders (ambtenaren, zorgprofessionals, medewerkers OM, agenten etc.) kennen elkaar en weten elkaar eenvoudig te vinden bij het bedenken en uitvoeren van oplossingen voor multiproblematiek. Ze voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de multiproblematiek van de burger/cliënt.
6. Het aantal overleggen Z+V neemt af of is in de opinie van de betrokken professionals anderszins eenvoudiger geworden. Het netwerk van lokale en regionale partijen is leidend, waar gestuurd wordt op de verbinding tussen de diverse thema's in plaats van op specifieke overleggrema. Door regievoering vanuit tactische (programmatische) niveau komt praktijkkennis uit verschillende programma's samen.

Mechanismen van invloed op de burger/cliënt

7. De focus van uitvoerders ligt op preventie, als direct gevolg van vroegsignalering. Die komt tot stand doordat, als gevolg van mechanismen 4 en 5, het uitvoerders lukt elkaar sneller effectief te vinden rondom een casus.
8. (Zorgmijdende) burgers met multiproblematiek die een veiligheidsrisico vormen, overlast veroorzaken of anderszins met veiligheidsorganisaties te maken hebben, krijgen eerder en effectiever hulp aangeboden (zorgorganisaties haken met hun expertise eerder aan) en ervaren eerder de consequenties van hun handelen (veiligheidsorganisaties haken met hun expertise en hun bevoegdheden eerder aan).

OUTCOME: WAAR STREVEN WE UITEINDELIJK NAAR?

- 1. Iedere gemeente heeft het samenspel tussen beleid, praktijk en kennis georganiseerd**
zodat de lokale vraagstukken rond zorg en veiligheid sneller en beter worden opgepakt.
- 2. Iedere gemeente heeft rekening gehouden met de samenhang tussen beleidsambities**
zoals deze in de regionale programma's (zoals bijvoorbeeld het programma mensen met verward gedrag, jeugd, alcohol en drugs, en de positionering van het veiligheidshuis) zijn geformuleerd.
- 3. Iedere gemeente is onderdeel van een regionale infrastructuur Z+V en in een daaraan verbonden regionaal netwerk**
waar ook regionale zorgpartners (zoals GGD en GGZ-instellingen) en regionale veiligheidspartners (zoals GGZ, OM en politie) deel van uitmaken. Vanuit dit samenwerkingsverband worden veiligheidstaken gecoördineerd of geregisseerd. Het samenwerkingsverband is formeel georganiseerd op bestuurlijk, tactisch en operationeel niveau.

OUTCOME

1. Samenspel tussen beleid, praktijk en kennis is georganiseerd
2. Er is rekening gehouden met samenhang tussen de beleidsambities van de eigen gemeente en die van regionale programma's
3. Iedere gemeente is onderdeel van een regionale infrastructuur ingericht Z+V

